

Tähed kindlas järjekorras moodustavad tähestiku. Õpi tähestikku õigesti lugema.

A (aa) **B** (bee) **C** (tsee) **D** (dee) **E** (ee) **F** (eff) **G** (gee) **H** (haa) **I** (ii) **J** (jot) **K** (kaa) **L** (ell)
M (emm) **N** (enn) **O** (oo) **P** (pee) **Q** (kuu) **R** (err) **S** (ess) **Š** (šaa) **Z** (tset) **Ž** (šee) **T** (tee)
U (uu) **V** (vee) **W** (kaksis-vee) **Õ** (õõ) **Ä** (ää) **Ö** (öö) **Ü** (üü) **X** (iks) **Y** (igrek)

LAUSED

Jutt koosneb **lausetest**. Lause on sõnadega öeldud (väljendatud) mõte. **Lause algab suure tähega**.

Lause koosneb sõnadest.

Laised võivad olla lühikesed. Näiteks: *Sajab. Koer haujub. Ilm on soe.*

Laised võivad olla pikad. Näiteks: *Igal hommikul lähevad paljud lapsed kooli.*

Jutustavad ehk väitlused – väitlause **väidab** midagi kindlat, **teatab** midagi, **jutustab** meile millestki. Näiteks: *Andrus joonistab. Teele uisutab. Homme lähme teatrisse.*

Küsilausega tahetakse midagi teada saada. Küsilause algab **küsisõnaga**. Küsisõnad on **kas, kus, kes, mis, miks, kuhu** jt. Küsilause **lõppu** pannakse **küsimärk (?)**.

Sõnad et, aga, sest, kuid seovad lauseosi omavahel ja teevad lause mõistmise lihtsamaks, kergemaks.

Sõnade et, aga, sest, kuid ette pannakse lauses **koma (,)**. Näiteks: *Ema tahtis, et poeg talle külla tuleks.*

SILBITAMINE

Rääkides, kõnelemisel jagunevad sõnad osadeks – **silpideks**. Need häälikud, mis jäävad pauside vahele, ongi silbid:

O-rus **o**-ja-**ke**-**ne** voo-**lab** **vu**-**li**-**nal**.

Iga silbi jaoks on vaja üht täishäälikut või täishäälikuühendit. **Sõnas on niipalju silpe, kuipalju seal on täishäälikuid või täishäälikuühendeid**.

PANE TÄHELE!

Eesti keeles on viis sõna, kus kirjutatakse kõrvuti **jj**: **majja, ojja, tujuu, kujju, ajju**.

Näiteks: *Poisid läksid suure majja.*

h on eesti keeles **lühike**. Lühikese **h** kirjutame **ühe tähega**. Näiteks: *ahi, nohu, rohi*.

v on eesti keeles **lühike**. Lühikese **v** kirjutame **ühe tähega**. Näiteks: *suvi, tuvi*.

Osa sõnu, mida inimesed iga päev kasutavad, on tulnud meile võõrkeeltest (enamjaolt inglise, saksa, vene ja prantsuse keelest). Neid sõnu nimetatakse **võõrsõnadeks**. Võõrsõnades võib ka sõna alguses olla **g, b** või **d**.

Kui sõna vastab küsimusele **mida teeb?**, siis kirjutame **sõna lõppu -b**.

Näiteks: *loeb, kirjutab*.

Kui sõna vastab küsimusele **mida teevad?**, kirjutame **sõna lõppu -vad**.

Näiteks: *rutavad, naeravad*.

Kui **esemeid** või **elusolendeid** on **mitu**, siis kirjutame **sõna lõppu -d**. Näiteks: *toolid*.

Kui sõna vastab küsimusele **kellaga?** või **millega?**, kirjutame **sõna lõppu -ga**.

Näiteks: *palliga, emaga*.

mina = ma
sina = sa
tema = ta
meie = me
teie = te
nemad = nad
minul = mul
sinul = sul
temal = tal